

گونه‌شناسی فرمی درخت در فرش دستباف ایرانی

تاریخ دریافت: ۹۹/۰۵/۰۸

تاریخ پذیرش: ۹۹/۰۶/۱۹

کد مقاله: ۳۹۷۲۳

آزیتا بلالی اسکویی^{۱*}، پریسا سید خوشکار^۲

چکیده

در رویکرد به فرش ایرانی به مثابه ی یک هنر، آنچه گاه از نظرها دور مانده است ارتباط محتوای این هنر با جهان بالایی و اسطوره ای و به کارگیری عناصر نمادین در این حوزه است. جهان پیرامونی که تجلی آن را به بی واسطه ترین و مستقیم ترین وجه در هنر و اثر قالبیافته می بینیم. با توجه به مفاهیم و تعاریفی که در حوزه اسطوره ارایه می شود میتوان دریافت که دامنه کاربرد نماد و نشانه و اسطوره در تمامی حیطه های زندگی اجتماعی و انفرادی وارد شده است، مصداق این کاربرد را باید در ورود این عناصر به ادبیات، فلسفه، دین و مذهب و جامعه شناسی و هنرجست و جو کرد. بررسی ارتباط بین نقوش فرش، اسطوره و نشانه شناسی و بهره گیری از نمادها علاوه بر آن که غنای جایگاه نماد و نشانه را در اعصار متفاوت مشخص می سازد، هم چنین بر غنای معنوی و زیبایی ظاهری فرش های ایرانی افزوده و چهره می گشاید. در پژوهش حاضر با روش توصیفی-تحلیلی در کنار مطالعه اسنادی به این سوال که گونه بندی شکلی و فرمی درخت در ساختار فرش ایرانی به چه صورت بوده است پاسخ داده می شود. هدف طراحی اسلامی وحدت و ابدیت است. همبستگی یک نگاره ها و گسترش آنها تا بی نهایت، به طوری که نگارنده نقش اسلامی، خود را "جزئی" از "کل" می بیند و احساس می کند که تمامی هستی در حرکت مداوم و ابدی است.

واژگان کلیدی: طرح و نقش، درخت، فرش ایرانی، نشانه شناسی

۱- دانشیار دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه هنر اسلامی تبریز (نویسنده مسئول) (a.oskoyi@tabriziau.ac.ir)

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری اسلامی دانشگاه هنر اسلامی تبریز